

Vzdělávací oblast	ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět	VLASTIVĚDA
Období / ročník	2. období / 4. , 5. ročník
Počet hodin	2 hod. / týd
Charakteristika vyučovacího předmětu	<p>Předmět vlastivěda je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“. Je určen pro žáky prvního stupně – 2. období, tj. 4. a 5. ročník. Učivo předmětu navazuje na učivo prvouky v 1. – 3. ročníku. Učivo je rozděleno do tří základních tematických okruhů, ve kterých žáci získávají poznatky o životě společnosti. Učivo pomáhá utvářet citový vztah k rodné zemi a k nejbližšímu okolí. Žáci si osvojují a upevňují vhodné chování a jednání ve společnosti, učí se navzájem si pomáhat a spolupracovat.</p> <p><i>Cíle předmětu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - získat znalosti o důležitých místech v obci, regionu, zemi - utvářet citové vztahy k obci, regionu, zemi a zájem o dění v nich - upevňovat základy společenského chování - uvědomovat si odlišnosti mezi lidmi, učit se je tolerovat - seznámit se se základními právy dítěte - krizové situace – jak na ně reagovat - rozlišovat minulost, přítomnost, budoucnost - rozvoj slovní zásoby v oblasti společnosti a života v ní - pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vztahy a souvislosti <p><i>Formy práce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - práce ve skupinách, individuální, ve dvojicích - třídní a školní výstavky - projekty - výukové programy na PC - vzdělávací filmy, dokumenty, - exkurze – významné památky v okolí - návštěva muzea, skanzenu, výstavy <p><i>Metody práce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování, popis - vyprávění - samostatné vyhledávání informací v encyklopediích, atlasech, mapách, dětských časopisech - spojování vlastních zkušeností se získanými poznatky

	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovávání a porovnávání skutečnosti - zachycení ve vlastních výtvorech (VV,PV) - praktické poznávání a porovnávání života lidí dříve a dnes
<p>Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků</p>	<p><i>Kompetence k učení</i> Žáka vedeme ke schopnosti získávat informace o přírodě i společnosti z jiných zdrojů než je učebnice (encyklopedie, výukové programy PC, internet - za dopomoci vyučujícího) Vedeme je ke schopnosti samostatně vyhledat a použít, popř. porovnat informace z těchto různých zdrojů. Umožňujeme získávání poznatků prostřednictvím jednoduchých experimentů, konkrétních názorných pomůcek, využíváním výstavek.</p> <p><i>Kompetence k řešení problémů</i> Učíme žáky získávat, vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Získané informace porovnávat navzájem, i s prožívanou skutečností. Vedeme žáky k aktivní spoluúčasti na vytváření výstavek. Vedeme je ke schopnosti řešit kvízy vztahující se k daným tématům.</p> <p><i>Kompetence komunikativní</i> Žáky vedeme k chápání a používání pojmů, k využívání tištěných informací a k chápání obrazových a schematických materiálů, k chápání používaných symbolů a zkratek. Zadáme jednoduché a srozumitelné otázky tak, aby žák co nejlépe porozuměl obsahu a dokázal souvisle odpovědět. Žáky vedeme také ke schopnosti použít jednoduchou písemnou formu komunikace (zápisy). Modelovými situacemi učíme žáky komunikaci ve světě dospělých (společenská pravidla). Vedeme žáky k vyjadřování celými větami, a to jejich důsledným vyžadováním.</p> <p><i>Kompetence občanské</i> Vedeme žáky k vytváření pozitivních mezilidských vztahů, ke schopnosti řešit zadaný úkol, vyhledávat odpovědi, ap., ve spolupráci se spolužákem. Klademe důraz na skupinovou práci, vzájemnou pomoc při řešení problémových úkolů. Žáky seznamujeme s kulturními a duchovními tradicemi - vytváříme tak základní povědomí o mravních hodnotách. Vedeme žáky k uvědomování si odlišností a vzájemné toleranci. Učíme je znát základní práva a povinnosti, respektovat a dodržovat společenské normy chování. V modelových situacích seznamujeme žáky s chováním na úřadech, ap.</p>

	<p><i>Kompetence pracovní</i></p> <p>Seznamujeme žáky s různými obory lidských činností, a to vzájemným porovnáváním v různých historických obdobích a současnosti. Vytváříme povědomí žáka o charakteru řemesel, lidských činností v historii a v současnosti.</p> <p>Učíme je vážit si práce ostatních (profesní zaměření) i své vlastní (účast na výstavkách, ap.).</p> <p>Žáky učíme samostatné přípravě pomůcek potřebných pro výuku.</p>
Evaluace	<ul style="list-style-type: none"> - doplňovačky v pracovních listech a pracovních sešitech - křížovky, hádanky, kvízy vztahující se k učivu - výukové programy na PC – testová část

Vlastivěda – 4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu				
Učivo	Školní výstupy	Minimální rozsah učiva	Školní výstupy	poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
Mapy a plány Orientace v krajině Kraje a krajská města ČR – demokratický stát – národní zvyklosti, tradice, symboly, státní svátky Povrch ČR Vodstvo ČR Počasí a podnebí Půda a zemědělství Nerostné bohatství Průmysl	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí barevné grafice a značkám v turistické mapě místní krajiny, čte z mapy ČR, orientuje se v plánu, umí nakreslit jedn. plán - zná a vyhledá na slepé mapě kraje a krajská města - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - orientuje se v zákł. 	Domov <ul style="list-style-type: none"> - prostředí domova - orientace v místě bydliště Obec, místní krajina <ul style="list-style-type: none"> - části obce, poloha v krajině - minulost a současnost obce místní oblast, region <ul style="list-style-type: none"> - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo v krajině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> - zná polohu svého bydliště - začlení místo svého bydliště do příslušného kraje - uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu 	

<p>Chráněné krajinné oblasti</p> <p>Cestujeme po naší vlasti - kulturní památky V našem kraji</p>	<p>inform. o přírodních poměrech, obyvatelstva a hospod. odvětvích ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vyhledat nejdůl. města, řeky pohoří, nížiny - zná hlavní město a jeho nejvýznamnější body - ví jak se chovat v přírodě a jak chránit zdravé životní prostředí - orientuje se v zákl. inform. o přír. poměrech, památkách a zajímavostech regionu - umí vyhledat nejdůležitější města, řeky pohoří, nížiny, zajímavosti, památky, měst 	<ul style="list-style-type: none"> - vliv krajiny na život lidí a naopak - orientační body, světové strany 		
LIDÉ KOLEM NÁS				
<p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - principy demokracie - obchod - firmy 	<ul style="list-style-type: none"> - zná příklady základních forem vlastnictví - umí používat peníze jako platidlo 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si role členů rodiny, význam rodiny jako celku - zná své datum narození, 	

<p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla slušného chování - etické zásady - rizikové situace - předcházení konfliktům <p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte <p>- práva a povinnosti žáků</p> <p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní formy vlastnictví -majetek: hmotný, nehmotný -peníze jako platidlo, -nakupování -příjmy a výdaje domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - rozlišuje zák. rozdíly mezi jednotlivci, obhájí své názory, případně připustí svůj omyl, dovede se podřítit názoru většiny, dohodnout na společném postupu a řešení - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují zák. lidská práva nebo demokratické principy 	<ul style="list-style-type: none"> - život a funkce rodiny <p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování, etické zásady - rizikové situace, chování <p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání 	<p>jména členů rodiny, zaměstnání rodičů</p> <ul style="list-style-type: none"> - ví, jak se chovat ve společnosti dětí a dospělých v různých denních situacích - chápe škodlivost krádeže, šikany, zneužívání, týrání - ví, kde hledat pomoc - zná a dodržuje požadavky školního řádu 	
LIDÉ A ČAS				
	<ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v zák. časové ose - pracuje s čas. údaji a 	<p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává rozdíl mezi 	

<p>České země v pravěku Příchod Slovanů Samův kmenový svaz Naše nejstarší minulost v pověstech Velkomoravská říše Vznik českého státu, vláda přemyslovských knížat Život za vlády prvních Přemyslovců Vznik Českého království, vláda přemyslovských králů Český stát za vlády Lucemburků Život ve středověku Husitské války České země po husitských válkách První Habsburkové na českém trůně Stavební slohy – románský a gotický</p>	<p>využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti; - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - zná informace o životě v pravěku - zná staré české pověsti - orientuje se v historickém období Velké Moravy - orientuje se základních historických událostí českého knížectví a království do 16. st. s využitím regionálních specifik - zná způsob života ve středověku - pozná základní znaky stavebních slohů románský, gotika), zařadí kulturní památky regionu a nejdůl. stavby ČR 	<p>života nyní a dřív</p> <p>Regionální památky</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné historické objekty a zajímavosti regionu <p>Báje, mýty a pověsti</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje a předků - regionální pověsti 	<p>životem dnes a životem v dávných dobách</p> <ul style="list-style-type: none"> - jmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště - uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji - zná hlavní státní svátky a jejich význam - zná tradiční lidové svátky a hlavní zvyky, které se k nim vztahují (Vánoce, Velikonoce) 	
---	---	---	---	--

Vlastivěda – 5. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu				
Učivo	Školní výstupy	Minimální rozsah učiva	Školní výstupy	poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
<p>Česká republika – demokratický stát</p> <p>Praha a okolí Střední Čechy Severní Čechy Západní Čechy Jižní Čechy Českomoravská vrchovina Severní Morava Brno Střední a jižní Morava Východní Čechy</p> <p>ČR – součást EU, NATO, OSN, UNESCO</p> <p>Sousední státy ČR Slovenská republika Polská republika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základech státní správy a samosprávy - seznámí se s jednotlivými kraji republiky, podle mapy popíše povrch, vodstvo, vyhledá důležitá města - významná města a oblasti spojí s již získanými informacemi z historie - zná kulturní a přírodní památky, důležitá města, průmysl a zajímavosti regionu - zná zákl. mezinárodní organizace, jejich význam a činnost - podrobně zná naše sousední 	<p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, krajina, národ - státní zřízení a politický systém ČR - státní symboly - státní správa a samospráva <p>Regiony ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praha a vybrané oblasti ČR - Surovinové zdroje, výroba, služby a obchod <p>Evropa a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontinenty - Evropské státy, EU <p>Mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obecně zeměpisné a tematické 	<ul style="list-style-type: none"> - Zná význam barev a symbolů užívaných na vlastivědné mapě ČR - Umí určit světové strany, používá kompas - Umí určit hranice ČR a určí části ČR (Čechy, Morava, Slezsko) - Umí vyhledat největší města, řeky, pohoří, nížiny - Zná hlavní město - Zná státní symboly, jejich význam, ví, jak se k nim chovat - Uvědomuje si zvláštnosti krajiny (vlastní zážitky z dovolené, ...) - Umí se zorientovat na mapě Evropy a určit polohu ČR - Vyhledá sousední státy ČR 	

<p>Spol. republika Německo Rakouská republika</p> <p>Svět- kontinenty a oceány</p> <p>Zákl. zeměpisné pojmy- (oceán, moře, ostrov, poloostrov, záliv, průliv, průplav</p> <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - povrch - vodstvo - podnebí - rostliny a živočichové - hospodářství - obyvatelstvo - státy a hlavní města - cestujeme – turistické zajímavosti 	<p>státy-(povrch, vodstvo, města, průmysl, zemědělství, zajímavosti a typické předměty, jídlo atp....)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná světadíly a oceány, orientuje se na slepé mapě světa - orientuje se v zákl. zem. pojmech, umí je vyhledat na mapě. - zařadí Evropu mezi světadíly, zná a na mapě Evropy dokáže vyhledat nejdůležitější hory, nížiny, moře, zálivy, ostrovy, poloostrovy, průlivy, řeky, jezera Evropy - zná a na mapě najde nejdůležitější evropské státy a jejich hlavní města, zná některé informace o jednotlivých 			
---	---	--	--	--

	státech (přírodní, kulturní a turistické zajímavosti)			
LIDÉ KOLEM NÁS				
<p>Soužití lidí – zájmové spolky, politické strany, církve, charitativní organ.</p> <p>Právo a spravedlnost - protiprávní jedn., korupce - právní ochrana občanů - reklamace - soukromé vlastnictví - dušení hodnoty</p> <p>Vlastnictví - příjmy a výdaje domácn. - způsoby placení - bezhotovostní forma peněz - banka- správce peněz, úspory, půjčky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spolek, politickou stranu, církev a charitativní organizaci - chápe přestupek, trestní čin a jejich následky - je seznámen s možnostmi právní ochrany občanů - zná význam slova reklamace a základní kroky reklamace na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží - chápe význam pojmu autorská práva, postih za jejich porušení - porovná svá přání a potřeby se svými finan. možnostmi - sestaví jed. osobní rozpočet - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou 	<p>Soužití lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie <p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání <p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní a veřejné - rozpočet - příjmy a výdaje domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si získané poznatky o chování ve společnosti dětí a dospělých v různých denních situacích - zná základní práva - ví, kde hledat pomoc při jejich porušení - zná a dodržuje požadavky školního řádu - zná telefonní čísla IZS - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu - zná riziko půjčování peněz - sestaví jednoduchý osobní rozpočet 	

<p>Podoby a projevy kultury Základní globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - konzumní společnost - nesnášenlivost lidí - přírodní prostředí <p>Soužití lidí, etické zásady,</p>	<p>příjmy větší než výdaje -objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší, než výdaje na příkladech objasní rizika půjčování peněz</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují zákl. lidská práva nebo demokratické principy 			
<p>LIDÉ A ČAS</p>				
<p>Počátek vlády Habsburků Bitva na Bílé hoře a její následky Barokní a renesanční stavební sloh Císařovna Marie Terezie a císař Josef II- reformy Život poddaných za vlády Marie Terezie a Josefa II. Obrození českého jazyka Buditelé českého národa Vynálezy mění svět Rozkvět kultury a umění Revoluční rok 1848 Národ sobě Hospodářský růst Nové uspořádání spol. První světová válka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s čas. údaji a využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy - využívá různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti; - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - orientuje se v 	<p>Orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace - naše země v dávných dobách - způsob života v pravěku - příchod Čechů - počátky českého státu - život ve středověku 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základní časové ose (rozliší současnost a minulost) - vypráví o životě v pravěku - zná pověst o příchodu Čechů - zná některé pověsti z minulosti Slovanů - orientuje se v historickém období Velké Moravy - chápe význam příchodu Cyrila Metoděje 	

<p>Československá republika Jak se žilo v první republice Republika se hroutí Druhá světová válka Smutný život za okupace Boj proti nacistům Osvobození, život po válce Období komunistické vlády Od totality k demokracii Vznik České republiky</p>	<p>základních historických událostech českých zemí od 17. do 21. století s využitím regionálních specifik</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná rodáky, kulturní, historické památky, významné události regionu - zná způsob života v novověku - pozná základní znaky stavebních slohů renesanční, baroko), zařadí kulturní památky regionu a nejdůl. stavby Č 		<ul style="list-style-type: none"> - zná způsob života ve středověku - chápe význam Karla IV. 	
---	--	--	---	--